Suuri valiokunta

Perjantai 16.6.2017 klo 13.30—14.49

Läsnä
puheenjohtaja Anne-Mari Virolainen kok
varapuheenjohtaja Simon Elo uv
jäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
jäsen Sirkka-Liisa Anttila kesk
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) (17 osittain)
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Timo Harakka sd
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Elsi Katainen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Katri Kulmuni kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
jäsen Anne Louhelainen uv
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Mika Niikko ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14, 16, 17 osittain)
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Martti Talja kesk
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
jäsen Juhana Vartiainen kok
varajäsen Maarit Feldt-Ranta sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
varajäsen Pekka Haavisto vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (11 osittain)
varajäsen Ari Jalonen uv
varajäsen Jukka Kopra kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
varajäsen Arto Pirttilahti kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
varajäsen Juha Pylväs kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
varajäsen Annika Saarikko kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
varajäsen Eero Suutari kok
varajäsen Ben Zyskowicz kok (17, 18, 19, 20) (14, 15, 16 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Peter Saramo
valiokuntaneuvos Anna Sorto

Pöytäkirja SuVP 29/2017 vp

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 30 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen muuttamisesta OTC-johdannaisten määritysvelvollisuuden ja raportointivaatimusten osalta (markkinarakennetoimija-asetuksen muuttaminen)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 34/2017 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

4. Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2018; alustavia näkemyksiä

Valtioneuvoston E-selvitys E 49/2017 vp (A 4)
Liiteasiakirja Komission työohjelma 2018; alustavia näkemyksiä perusmuistio
Liiteasiakirja 2015 seuranta
Liiteasiakirja 2017 kartoitus

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten perustuslakivaliokuntaan, ulkoasiainvaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan, tarkastusvaliokuntaan, hallintovaliokuntaan, lakivaliokuntaan, liikenne- ja viestintävaliokuntaan, maa- ja metsätalousvaliokuntaan, puolustusvaliokuntaan, sivistysvaliokuntaan, sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, talousvaliokuntaan, tulevaisuusvaliokuntaan, työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan.

5. Valtioneuvoston selvitys: Vaikuttaminen EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen 2021-

Valtioneuvoston E-selvitys E 34/2017 vp
E-jatkokirjelmä EJ 15/2017 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 18/2017 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 18/2017 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätettiin lähettää erikoisvaliokunnan lausunto tiedoksi valtioneuvostolle.

Päätettiin lähettää lausunto työjaostoon.

6. Valtioneuvoston selvitys: EU2020-strategia, kansallinen uudistusohjelma kevät 2017

Valtioneuvoston E-selvitys E 28/2017 vp

Merkittiin saapuneeksi työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

7. Valtioneuvoston selvitys: Tietovirrat kauppasopimuksissa; komission konseptipaperi
Valtioneuvoston E-selvitys E 38/2017 vp

Merkittiin saapuneeksi talousvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

8. Valtioneuvoston selvitys: EU-Japani huippukokous 2017
Valtioneuvoston E-selvitys E 47/2017 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. E 47/2017 vp

9. Valtioneuvoston selvitys Komission suositus neuvostolle komission valtuuttamisesta aloittamaan kahdenväliset neuvottelut Egyptin, Jordanian, Marokon ja Tunisian kanssa Euro-Välimeri-assosiaatiosopmusten laajentamiseksi ja pitkälle menevien ja laaja-alaisten vapaakauppa-alueiden perustamiseksi
Valtioneuvoston E-selvitys E 98/2011 vp
E-jatkokirjelmä EJ 18/2017 vp (A 9)
Liiteasiakirja Tunisian väliset DCFTA -neuvottelut - perusmuistio EJ 18/2017 vp perusmuistio

Jatkokirjelmä EJ 18/2017 vp - E 98/2011 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten ulkoasiainvaliokuntaan jatkokirjelmän EJ 18/2017 vp - E 98/2011 vp.

10. Valtioneuvoston selvitys: EU/OSA; Suositus neuvoston päätökseksi komissiolle annettavasta valtuutuksesta aloittaa neuvottelut Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnassa (UNCITRAL) ja sen työryhmässä II (riidanratkaisu) sovitteluun perustuvien kansainvälisten sovintosopimusten täytäntöönpanoa koskevasta yleissopimuksesta (sovintosopimusten täytäntöönpano)
Valtioneuvoston E-selvitys E 48/2017 vp
E-jatkokirjelmä EJ 17/2017 vp (A 10)
Liiteasiakirja EU/OSA; Suositus neuvoston päätökseksi komissiolle annettavasta valtuutuksesta aloittaa neuvottelut Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnassa (UNCITRAL) ja sen työryhmässä II (riidanratkaisu) sovitteluun perustuvien kansainvälisten sovintosopimusten täytäntöönpanoa koskevasta yleissopimuksesta (sovintosopimusten täytäntöönpano) EJ 17/2017 vp perusmuistio

Jatkokirjelmä EJ 17/2017 vp - E 48/2017 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokuntien jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta perusmuistion niiden tietojen osalta, jotka sisältuvät Suomen kantaa koskevan jakson 1. - 3. ja 7. kappaleeseen, Suomen kannan taustaa koskevaan jaksoon sekä neuvoston päätösehdotusta koskevaan jaksoon.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten lakivaliokuntaan jatkokirjelmän EJ 17/2017 vp - E 48/2017 vp.

11. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous, LULUCF)
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (taakanjakoasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 53/2016 vp
Valtioneuvoston U-kirjelmä U 55/2016 vp
Valiokunnan lausunto SuVL 7/2016 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 23/2016 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 34/2016 vp
U-jatkokirjelmä UJ 11/2017 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 14/2017 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 31/2017 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 17/2017 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 15/2016 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous, LULUCF) (A 11)

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Puheenvuoron käyttivät ed. Harakka, Gustafsson, Karimäki, Biaudet, Arhinmäki ja Anttila.

Keskustelun aikana ed. Karimäki ehdotti, että eduskunnan kannaksi tulisi seuraava: "Suomen tavoitteena on oltava EU-tasolla kunnianhimoinen ilmastopolitiikka ilman joustomahdollisuuksien ajamista ja kotimaan tasolla asetetun päästövähennysvelvoitteen toteuttaminen täysimääräisenä valmistautuen päästövelvoitteiden tulevaan tiukentamiseen. Suomen tavoitteena on oltava LULUCF-sektorin pitäminen omana tavoitekokonaisuutenaan ilman mahdollisuutta helpottaa joustoilla muiden sektorien päästövähennysvelvoitteita. Lisäksi Suomen tulisi tavoitella metsienkäytön vertailutason määrittämistä siten, että määrittämisessä huomioidaan toiminnan todelliset nettoilmastovaikutukset ja kannustetaan metsien hiilivaraston kasvattamiseen sekä kestävään metsä- ja biotalouteen. Jäsenmaiden hiilinielujen vertailutasojen tulee perustua ulkopuoliseen riippumattomaan arviointiin hiilinielujen todellisesta kehityksestä, eikä kansalliseen poliittiseen päätökseen, joka olisi tieteellisestä näkökulmasta mielivaltainen." Ehdotuksen tullessa hyväksytyksi käsittelyn pohja olisi muutettava. Ed. Karimäen ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Biaudet ehdotti, että valiokunta hyväksyy seuraavan eduskunnan kannan: "Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi kasvihuonekaasupäästöt tulisi saada nopeaan laskuun niin pikaisesti kuin mahdollista. Tämän takia ei ole kestävää, että hakkuuta-

voitteet pienentävät hiilinielua puolella ja että Suomi samaan aikaan käyttäisi taakanjakoasetuksen mahdollistamia joustoja täysimääräisesti. Suomen tulisi asettaa Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden saavuttaminen etusijalle." Ehdotuksen tullessa hyväksytyksi käsittelyn pohja olisi muutettava. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Arhinmäki ehdotti, että valiokunta hyväksyy seuraavan eduskunnan kannan: "Taakanjakoasetuksen ja LULUCF-asetuksen osalta Suomen keskeisenä neuvottelutavoitteena tulee olla se, että lopputulos on aidosti EU:n kasvihuonekaasupäästöjä vähentävä eikä keskity yksittäisten maiden laskennallisten hyötyjen tavoitteluun. Metsienkäytön vertailutason tulee perustua hiilinielun todellisiin toteutuneisiin tasoihin, eikä kansallisia politiikkatoimia tule huomioida. Suomen ei pidä tavoitella täysimääräisiä joustoja." Ehdotuksen tullessa hyväksytyksi olisi käsittelyn pohja muutettava. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä ed. Harakka ed. Gustafssonin kannattamana ehdotti, että lausuntoluonnoksen neljännen perustelukappaleen sanamuodoksi tulisi seuraava: "Jotta Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteet voidaan toteuttaa, joustomahdollisuuksien käyttöä pitää rajata. Suomen tavoitteena tulee olla, että mikäli joustoja tarvitaan, ne tulee perustella ilmastohyötyjen kautta." Äänestettäessä ehdotus hylättiin äänin 17 - 7, ei tyhjiä.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1. ed. Harakka, Gustafsson, Marin, Feldt-Ranta (B 11), 2. ed. Karimäki (C 11), 3. ed. Arhinmäki (D 11), 4. ed. Biaudet (E 11)

12. Epävirallinen ympäristöministerikokous 25.-26.4.2017

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 25/2017 vp
EUN-raportti Epävirallinen ympäristöministerikokous 25.-26.4.2017 Vallettassa (A 12)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajanaan:
neuvotteleva virkamies Tuija Talsi
ympäristöministeriö
metsäneuvos Heikki Granholm
maa- ja metsätalousministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

13. Epävirallinen energiaministerikokous 18.-19.5.2017

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 35/2017 vp
EUN-raportti Epävirallinen Energianeuvosto 18.-19.5. Valletta (A 13)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajanaan:
neuvotteleva virkamies Tuija Talsi
ympäristöministeriö
metsäneuvos Heikki Granholm
maa- ja metsätalousministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Euroopan unionin neuvoston kokous 19.6.2017 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 48/2017 vp (A 14)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajanaan:
neuvotteleva virkamies Tuija Talsi
ympäristöministeriö
metsäneuvos Heikki Granholm
maa- ja metsätalousministeriö

Ministeri Tiilikainen esitteli neuvoston kokouksen asiat.

Puheenvuoron käyttivät ed. Karimäki, Feldt-Ranta ja Harakka. Ministeri Tiilikainen vastasi puheenvuoroihin.

Muut kuin lainsäädäntöasiat.

2. (mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen

4. Alat, joilla ei sovelleta päästökauppajärjestelmää (ensimmäinen käsittely)

a) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030 joustavaa energiaunionia varten ja Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi sekä järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä muista ilmastonmuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta

b) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä muista ilmastonmuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (U 53/2016 vp, U 55/2016 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (EUN 48/2017 vp, ympäristöneuvosto 19.6.2017) asialistalla.

Muut kuin lainsäädäntöasiat.

Pariisin ilmastosopimuksen ajankohtainen tilanne

5. Ehdotus neuvoston päätelmiksi EU:n toimintasuunnitelmasta luontoa, ihmisiä ja taloutta varten

Muut asiat

6. a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset

– Jätepaketti (ensimmäinen käsittely)

i) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta

ii) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kaatopaikoista annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta

iii) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jätteestä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta

iv) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta

b) Äskettäiset kansainväliset kokoukset:

i) Baselin (COP 13), Rotterdamin (COP 78) ja Tukholman (COP 8) yleissopimusten osapuolten kolmoiskonferenssi (Geneve, 24. huhtikuuta – 5. toukokuuta 2017)

ii) Espoon yleissopimuksen sopimuspuolten seitsemäs kokous ja pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan Espoon yleissopimuksen sopimuspuolikonferenssin kolmas kokous (Minsk, Valko-Venäjä, 13.–16. kesäkuuta 2017)

c) Naisten asemaa vuoristoalueilla käsittelevä kansainvälinen konferenssi

d) Ocean-konferenssin tulokset (New York, 5.–9. kesäkuuta 2017)

e) Yli 100 000 asukkaan kaupunkien sopeutumissuunnitelmien kehittämistä Puolassa koskeva hanke ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen kaupunkialueilla

f) Wienin julistus: Nanomateriaalien sääntelyviranomaisten 11. vuoropuhelun tuloksena hyväksytyt päätelmät ja suositukset

g) Montrealin pöytäkirjaa koskevan Kigalin muutoksen ratifiointi

h) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

15. Euroopan unionin neuvoston kokous 22.5.2017 (Yleisten asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 40/2017 vp
EUN-raportti Yleisten asioiden neuvosto (artikla 50) (A 15)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Sampo Terho

avustajanaan:
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola
valtioneuvoston kanslia

Ed. Harakka käytti puheenvuoron. Ministeri Terho vastasi puheenvuoroon.

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

16. Euroopan unionin neuvoston kokous 20.6.2017 (Yleisten asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 50/2017 vp (A 16)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Sampo Terho

avustajanaan:
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola
valtioneuvoston kanslia

Ministeri Terho esitteli neuvoston kokouksen asiat.

Puheenvuoron käyttivät ed. Essayah, Anttila, Harakka, Arhinmäki, Karimäki, Jalonen ja Wallinheimo. Ministeri Terho sekä EU-erityisasiantuntija Siivola vastasivat puheenvuoroihin.

Lainsäädäntökäsittelyt.

–A-kohtien luettelon hyväksyminen

Muut kuin lainsäädäntöasiat.

–A-kohtien luettelon hyväksyminen

–Päätöslauselmat ja päätökset, jotka Euroopan parlamentti hyväksyi istuntojaksoillaan Brysselissä 26. ja 27. huhtikuuta sekä 31. toukokuuta ja 1. kesäkuuta 2017 ja Strasbourgissa 15.–18. toukokuuta 2017

–22. ja 23. kesäkuuta 2017 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu

–Neuvoston 18 kuukauden ohjelma (1. heinäkuuta 2017 – 31. joulukuuta 2018)

–Eurooppalainen ohjausjakso

–Toimielinten välinen sopimus

Yleisten asioiden neuvosto (50 art.) 20.6.2016

–(22. tai 23. kesäkuuta 2017 kokoontuvan) Eurooppa-neuvoston (50 art.) valmistelu

–Menettely päätöksen tekemiseksi Euroopan lääkeviraston ja Euroopan pankkiviranomaisen siirtämisestä Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen yhteydessä

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

17. Euroopan unionin neuvoston kokous 19.6.2017 (Ulkoasiainneuvosto)
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 49/2017 vp (A 17)

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- osastopäällikkö Jukka Salovaara, ulkoasiainministeriö
- yksikönpäällikkö Sari Rautio, ulkoasiainministeriö

Estyneenä poissa oli:
- ministeri Timo Soini

Osastopäällikkö Salovaara esitteli neuvoston kokouksen asiat.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Virolainen sekä ed. Biaudet ja Zyskowicz. Osastopäällikkö Salovaara vastasi puheenvuoroihin.

EU:n globaalistrategian kokonaisvaltainen toimeenpano

Terrorismin vastainen toiminta

EU-Nato-yhteistyö

Irak

Persianlahden tilanne

Muuttoliikkeen ulkosuhdeulottuvuus

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

18. Toissijaisuusasioiden lista

Esityslistan liite Toissijaisuusasioiden_lista_2017_150617.pdf (liite A 18)

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi.

19. Muut asiat

Seminaari:

-UPI-SuV -yhteisseminaari to 28.9.2017 klo 10-12, Pikkuparlamentin auditorio

20. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 20.6.2017 klo 13.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Peter Saramo